

﴿٥٤﴾ سُورَةُ الْقَمَرِ KAMER SÛRESİ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Bu sûre-i celile; 55 âyet, 342 kelime, 1423 harften ibarettir. Ay'ın yarılması mucizesi bu sûrede anlatılır. Onun için bu adı almıştır. Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'in mucizelerinden olup Ay'ın ikiye ayrılmasıdır.

Kureyşlilerin müşrik olanları Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'in tebliği üzerine imân edenler çoğalmaya başlayınca, kendi aralarında yapılacak bir mücâdelenin fayda vermeyeceğine kanaat getirmeleri üzerine, dışarıdan bir kuvvet celp etmenin daha isabetli olacağına karar verdiler. Şam'ın civarında Habib namında bir kabile reisi vardı, kuvveti de nispeten fazlaydı. Ona bir mektup yazarak heyet gönderiyorlar. Diyorlar ki; "Bizim içimizde biri vardır, dinimizi tahkir ediyor. Başka bir din tebliğ ediyor. Ecdadımızın dininden eser kalmıyor. Biz, buna karşı gelirsek aramıza fitne düşer. Çünkü O'nun da kabilesi var. Sen gel de O'ndan bizi halas et. Biz de sana ne lazımsa yapacağız."

Habib de onların vaadine göre hazırlanmış. Mümkün olan kuvvet ile Mekke-i Mükerreme'ye geliyor.

Habib düşünmüş evvelâ göreyim bu kimdir? Haber gönderip Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'i davet etmiş. Rasûl-û

Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem, fütursuz olarak Ebu Bekir Sıddık Radiyallâhû Anh ile beraber Habib'in yanına gelmiş.

Habib, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'i görünce "Bu kişiden yalan muhtemel değildir. Hak ve hakikattir. Hele bir imtihan edelim" diyor.

Habib, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem'e diyor ki; "Sen peygamberlik iddiasındasın." Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem de; "Evet" diyor.

Habib; "Her peygamberin mucizeleri vardır. Senin de mucizelerin var mıdır?" diyor. Rasûl-û Ekrem de; "Evet" diyor.

"Benim iki şartım var. Birini söyleyeyim, diğeri kalbimde olanı, sen anla. Evvel şartım, Ay işaretinle ikiye ayrılсын, bir parçası Hira, diğeri Ebu Kubeys dağında gizlensin. Bir süre sonra da işaret edersin, o parçalar çıkıp birbirine birleşsin."

Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem, iki rekât namaz kıldıktan sonra duâ etti. Cenâb-ı Hak da Ay'ı emrine müsehhâr kıldı. Ay, Habib'in istediği gibi iki parça oldu. Bir süre sonra da mevcut şekil ve yerine geldi.

Habib'in ikinci şart-ı isteği, kalbinde olup da açıklamadığını, Rasûl-û Ekrem Sallâllâhû Aleyhivesellem açıklayarak buyuruyor ki; "Senin bir kızın var. Kızın kemikleri güçlenmemiş, ayakları üzerine duramıyor, eline de bir şey alamıyor. Et yığını misali gitgide büyüyor, konuşuyor. Bütün uğraşmalara doktorlara rağmen hiçbir fayda görülmedi. Şimdi sen, memleketine gidinceye kadar tebkiş ediyor. Cenâb-ı Hak bu kıza sıhhat afiyet verir. Bana imân eder. Eve gittiğinde de seni karşılamaya çıkar."

Habib bunları işitince fevkalâde memnun olur. Ve Kureyşlilere

cevaben; "O'na ben de imân edeceğim, siz kendi halinize çare arayın. Bu kişi yalancı değildir" demiş.

Ve Habib evine avdet ediyor. Habib eve geldiği zaman kızı, O'nu kapıda karşılıyor. Bu durumu gören Habib, pek çok seviniyor. Bu nimete nasıl kavuştuğunu soruyor.

Kız cevaben; "Filan gece, şu vasıflarda gayet güzel bir insan gördüm. Bana "Bu ahirzaman peygamberidir" dediler. "O'na imân et. Ben de O'na imân ettim, elini öptüm. Elini vücuduma sürdüm, mesh etti ve hemen Âlîh-û Teâlâ bana şifâ verdi" diyor.

Habib, kızının anlattıklarını işitince, daha ziyâde hayrete gark oldu.

1- اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَاَنْشَقَّ الْقَمَرُ

اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ Saat (kıyâmet) yaklaştı. وَاَنْشَقَّ الْقَمَرُ Ay (ikiye) ayrıldı. (Saat-i vahidedir ömrü cihan, saat-i taata sarf eyle herman.)

2- وَاِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ

وَاِنْ يَرَوْا آيَةً يُعْرِضُوا Onlar bir mucize görecek olsalar (ona imândan) hemen yüz çevirirler. وَيَقُولُوا سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ Ve o "eskiden beri devam edegelen bir sihirdir" derler.

3- وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ

وَكَذَّبُوا وَاتَّبَعُوا أَهْوَاءَهُمْ (O Rasûl-û veya âyeti) tekzip ettiler (ve şeytanın onlara tezyin ettiği) heveslerine uydular. وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقَرٌّ Hâlbuki (hayır ve şer) her emir, (takdir edilmiş kararlıdır. Saadet Mü'minde, şekavet kâfirde) karar bulmuştur.

İçinde imân yoksa mucizeyi gördüğü halde imân etmez. Kalbinde imân varsa mucize o zaman, imânını takviye ediyor.

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ 4-

وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْأَنْبَاءِ Celâlim hakkı için! Onlara, Kur'an'da geçen ümmetlerin ahvâline veya ahirete müteallik öyle haberler geldi ki مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ onda, nice önleyici önemli haberler, (vazgeçirecek tehdit, sakındıracak öğüt yahut sakınılması lazım gelen acı akıbetler) vardır.

حِكْمَةٌ بِالْعَمَّةِ فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ 5-

حِكْمَةٌ بِالْعَمَّةِ Bu Kur'an va'z-ı nasihattır, nihâyete ulaşmıştır. Nihâyete varmış olan va'z-ı nasihatta ve ıslâhtadır. فَمَا تُغْنِ النُّذُرُ Fakat peygamberlerin inzarı, uyarısı onlara fayda vermiyor.

فَتَوَلَّ عَنْهُمْ يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ 6-

Mademki bunların küfrü; küfr-ü inâdidir, cehl-i mürekkep, han setten ibaretti. Onun için Cenâb-ı Hak, Rasûl-û Ekrem'e emrediyor. فَتَوَلَّ عَنْهُمْ O hâlde onlardan yüz çevir ama (yalnız kıyâmetin hâlini onlara hatırlat.) يَوْمَ يَدْعُ الدَّاعِ "dâi" İsrâfil'dir. Halkı davet eder. إِلَىٰ شَيْءٍ نُّكْرٍ Onların inkâr ettiği şey ki kıyâmettir.

خُشَعًا أَبْصَارُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَانَهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ 7-

خُشَعًا Zelil, korkularından gözleri hâşi, أَبْصَارُهُمْ gözleri düşkün يَخْرُجُونَ مِنَ الْأَجْدَاثِ كَانَهُمْ جَرَادٌ مُنْتَشِرٌ (nereye gideceklerini şaşırın) öteye beriye dağılmış çekirgeler gibi, hepsi kabirlerinden

çıkarlar. O davetçiye doğru boyunlarını uzatarak (veya bakarak) koşarlar. Kâfirler; "Bu ne çetin gün?" derler.

مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ 8-

مُهْطِعِينَ إِلَى الدَّاعِ Kabirlerden çıkarlar, itâat ederler. Çıktığı zaman da يَقُولُ الْكَافِرُونَ هَذَا يَوْمٌ عَسِرٌ Kâfirler "Bu, çetin bir gündür." derler.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا وَقَالُوا مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ 9-

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ Hâlik-i Kâinat, Habibini teselli olarak emreliyor. Onlardan (Kureyşlilerden) evvel Nûh Aleyhisselâm'ın kavmi de tekzip etti. فَكَذَّبُوا عَبْدَنَا Bizim abdimiz olan Nûh Aleyhisselâm'ı tekzip ettiler. وَقَالُوا O'nun hakkında dediler, مَجْنُونٌ وَازْدُجِرَ yalancı olduğunda ısrar ederek. "O delirdi" dediler ve (Nûh Aleyhisselâm, davetten vazgeçmeye) zorlandı.

فَدَعَا رَبَّهُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَانتَصِرَ 10-

Bunun üzerine o, Rabbine; (Ben kavmime mağlup oldum, yardım et.) diyerek yalvardı.

فَفَتَحْنَا أَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ 11-

Biz de gök kapılarını açtık. (Yağmurlar yağmaya başladı,) بِمَاءٍ مُنْهَمِرٍ devamlı olan bir su ile.

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا فَالْتَقَى الْمَاءُ عَلَى أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ 12-

وَفَجَّرْنَا الْأَرْضَ عُيُونًا Yeryüzünde kaynaklar fişkirttik, عُيُونًا oradan da çeşmeler zuhur etti. فَالْتَقَى الْمَاءُ Yerden fişkiran ile göklerden ya-

ğan sular, birbirine mülâki oldu. **عَلَىٰ أَمْرٍ قَدُّدِرٍ** Ezelde takdir edilmiş bir emir üzerinde birleşiverdi.

Gökten yağan yağmur ve yerden fıskıran su birleşerek, Nûh Aleyhisselâm'ın inkârcı kavminin helâkını hazırladı.

وَحَمَلْنَاهُ عَلَىٰ ذَاتِ الْوَاحِ وَدُسِّرَ ۝۱۳

Ve Nûh Aleyhisselâm'ı tahtalardan yapılmış ve mihlanmış bir gemiye bindirdik.

تَجْرِي بِأَعْيُنِنَا جَزَاءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ ۝۱۴

İnkâr edilmiş olana, (Nûh Aleyhisselâm'a) bir mükâfat olmak üzere, gemi gözlerimizin önünde akıp gidiyordu.

İnkâr edilip nankörlükle karşılaşan Nûh Aleyhisselâm ve ona inananlar, Cenâb-ı Hak'ın nezareti ve himâyesinde, gemide yolculuklarına devam etmişlerdi.

وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۝۱۵

Nûh Aleyhisselâm'ın kavmi ve onun hali alâmeti olarak, Azamet-i İlâhiye'ye delâlet olmak üzere bu gemiyi, (Cûdi dağında uzun zaman) bıraktık. Fakat tezekkür edip ibret alan mı var?

Rivayetlere göre; Nûh Aleyhisselâm'ın gemisi, Cûdi dağı üzeg rinde uzun zaman kalmış ve ilk devir insanları onu görmüştür.

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرَ ۝۱۶

Benim azabım ve inzarım nasıl oldu (düşünün)?

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ ۝۱۷

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ Biz Azimüşşân, Kur'an'ı düşünmek için kolay kıldık. فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ Düşünüp öğüt alan yok mudur?

Bu haliyle Kur'an'ın ezberlenmesi kolaydır. Düşünmek ve ibret almak için nâzil olan bir kitaptır.

كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ-18

Âd kavmi de Hûd Aleyhisselâm'a isyan ettiler. Onlara azabım ve inzarım nasıl oldu? (Düşünün.)

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسٍ مُسْتَمِرٍّ-19

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا Biz Azimüşşân, Âd kavmi üzerine rüzgârı gönderdik. فِي يَوْمِ نَحْسٍ Sadalı olan şiddetli savtı vardı. مُسْتَمِرٍّ Şeametli, uğursuzluğu devamlı bir günde dondurucu bir rüzgâr gönderdik. Böylece soğuk ve şiddetli bir fırtınaya maruz kaldılar.

تَنْزِعُ النَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ-20

كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ O rüzgâr, insanları yerinden koparırdı. تَنْزِعُ النَّاسَ Sanki hurma ağacını kökünden çıkarır gibi yere seriyordu. مُنْقَعِرٍ

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذْرٍ-21

Bakınız benim azabım ne kadar şiddetlidir ve inzarım nasıl oldu? (Düşünün.)

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ-22

Biz Azimüşşân, Kur'an'ı düşünüp öğüt almak için kolay kıldık. Düşünen öğüt alan yok mudur?

كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ-23

Salih Aleyhisselâm'ın kavmi de Salih Aleyhisselâm'ı inkâr ettiler. O inzarları, tekzip ettiler.

فَقَالُوا أَبَشْرًا مِّنَّا وَاحِدًا نَّتَّبِعُهُ إِنَّا إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ وَسُعْرٍ-24

“O da bizden bir insan değil mi? O'na mı tâbi olacağız. إِنَّا إِذَا لَفِيَ ضَلَالٍ وَسُعْرٍ Bu takdirde biz muhakkak ki bir sapıklık ve çılgınlık etmiş oluruz” dediler.

Âyet-i kerime; Semûd kavminin kendi cinslerinden olan ve taraftarı da bulunmayan Salih Aleyhisselâm'a uymaktan kaçındıklarını haber vermektedir.

ءَأَلْقَى الذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ-25

“Zikrullah, nübüvvet, vahiy aramızda (daha layık varken) ona mı verildi? (Biz de ondan daha layık kimseler yok mudur?) بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌّ Hayır, o yalancı kendini beğenmiş biridir” (dediler.)

سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِنَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ-26

(Allâh-û Teâlâ buyurdu.) Onlar, yarın (Kıyâmet günü veya üzerlerine azap indiği zaman) yalancı ve şımarığın kim olduğunu bileceklerdir.

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ-27

إِنَّا مُرْسِلُوا النَّاقَةِ فِتْنَةً لَهُمْ Biz Azimüşşân, gerçekten onları imtihan etmek, fitne için (diledikleri gibi) dişi bir deve gönderiyoruz.

فَارْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ (Hitap, Salih Aleyhisselâm'a.) Sen murakebe et, deveye ne yapacaklar (ezalarına) sabret.

وَبَيْنَهُمْ أَنَّ الْمَاءَ قِسْمَةٌ بَيْنَهُمْ كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ -28

وَبَيْنَهُمْ Cenâb-ı Hak, Salih Aleyhisselâm'a emrediyor. Kavmine söyle; "O su taksim olmuş, onlarla devenin arasında. كُلُّ شِرْبٍ مُحْتَضَرٌ Her içene düşen miktar, hazır kılınmıştır."

Îlâhi taksime göre; su bir gün devenin içmesine, bir günde kendi ihtiyaçları için kullanılacaktı, Salih Aleyhisselâm durumu bildirecek, kavmi de buna uyacaktı.

فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى فَعَقَرَ -29

Nihayet arkadaşlarını çağırdılar. O da eline kılıcı aldı deveyi katletti. Deveyi kesen kişinin Kudar bin Sâlih adında kızıl bir zorba olduğu rivayet edilmiştir. Tefsirlerde kılığı kıyafeti ve sanatı anlatılan bu zorba, deveyi boğazlayıp öldürmüştü.

فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذِرِ -30

Bu azgınlara inzarım ve azabım nasıl oldu? (Düşünün.)

إِنَّا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ -31

Semûd; Salih Aleyhisselâm'ın kavmidir. Diğer peygamberler gibi Salih Aleyhisselâm da ümmetine tebligat yaptı, imân etmediler. Nihayet dediler ki; "Gözümüzün önünde olan bu taştan bir deve çıkacak, deve de yavru doğuracak, biz bunu gördükten son-

ra imân edeceğiz.” Böyle mucize istedikten sonra imân etmezlerse Gazab-ı İlâhi gelir.

أَنَا Biz Azimüşşân, أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَاحِدَةً, onların üzerine korkunç bir ses gönderdik. فَكَانُوا كَهَشِيمِ الْمُحْتَظِرِ Ağıla konan ufak kuru ot gibi yere serildiler, helâk oldular.

İnkâr eden Semûd kavmi, taştan çıkan mucize deveyi gördükleri halde inkârlarına devam ettiler. Eşkâl evvelin, Kudar namındaki zalim, münkir. Deveyi kılıçla vurup öldürdü. Bunun üzerine, üzerlerine Azab-ı İlâhi mukarrar oldu. Azap gelmeden önce Salih Aleyhisselâm, onlara; “Dağa kaçmış olan deve yavrusunu bulursanız, yalvarmak istiğfar etmek sûretiyle Cenâb-ı Hak’kın affı olabilir” dedi. Onlar da bütün aramalara rağmen devenin yavrusunu bulamadılar. Ve Azab-ı İlâhi takarrur etti. Salı günü yüzleri sarardı. Çarşamba günü yüzleri kızardı. Perşembe günü yüzleri karardı. Cuma günü de yere serilip helâk oldular.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ-32

Biz Azimüşşân, bu Kur’an’ı düşünüp anlamak için kolay kıldık. فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ Var mıdır, bundan ibret alan?

كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ-33

Lût Aleyhisselâm’ın kavmi de evvelki peygamberlerin kavmi gibi Lût Aleyhisselâm’ı tekzip etti.

أَنَا أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ-34

أَنَا Biz Azimüşşân أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ gönderdik. Lût kavmi üzerine إِلَّا آلَ لُوطٍ نَجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ. taş yağdıran bir rüzgârı gönderdik. حَاصِبًا

Ancak Lût Aleyhisselâm'ın iki kızını bir de hanımını seher vaktinde bir nimet olmak üzere helâk olmaktan kurtardık.

نِعْمَةٌ مِّنْ عِنْدِنَا كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ -35

نِعْمَةٌ مِّنْ عِنْدِنَا (İmân ve itâatle ni'metlerimize) şükredenleri, işte Biz böyle mükâfatlandırırız. كَذَلِكَ نَجْزِي مَنْ شَكَرَ Her kim ki Cenâb-ı Hak'ın nimetlerine şükredip emrine itâat ederse, Biz onları halas ederiz. Lütfumuz yalnız peygamberlere değil bütün imân edenleredir.

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ -36

وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا Celalim Hakkı için, Lût Aleyhisselâm onları şiddetli azabımızla korkutmuştu. فَتَمَارَوْا بِالنُّذُرِ Lût Aleyhisselâm ile mücâdele ettiler. Fakat onlar ikazlar sebebiyle kuşkuya düştüler. "Bu doğru değildir, eskilerin sözleridir, kâhinler gibi söylüyorsunuz" dediler. Hem de helâk için gelen meleklere tecavüz etmek istediler.

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِي -37

وَلَقَدْ رَاوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِ Onlar, Lût Aleyhisselâm'ın misafirlerine karşı kötülük yapmayı kastettiler. (Bunun üzerine, Lût Aleyhisselâm'ın çok üzüldüğünü görünce Cibril-i Emin "üzülme" diyor. Kanatlarını onların gözlerine sürünce hepsi kör olmuşlar.) فَطَمَسْنَا أَعْيُنَهُمْ Gözlerini tams etti, göz yuvaları tamamen kapandı. فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذُرِي Tadın azabımı ve inzarımı dedik.

Lût'un kavmi, genç erkekler sûretinde Lût Aleyhisselâm'a gelen meleklerle tecavüze kalkışmışlardı.

وَلَقَدْ صَبَّحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقِرٌّ 38-

Bir sabah kendilerine, yakalarını bir daha bırakmayacak olan bir azap gelip çattı. (Oradan cehenneme kadar olan, müstakırr olan bir azap başladı.)

فَذُوقُوا عَذَابِي وَنُذِرِ 39-

Cenâb-ı Hak, melekler lisanıyla "İşte azabım! Onu zevk ediniz, inkârın neticesi budur" denildi.

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ 40-

Muhakkak Kur'an'ı kolaylaştırdık. Tezekkür için. Okumak, Âllâh'a yalvarmak için. فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ Var mıdır itibar edenler, nasihatlerimi kabûl edenler?

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النُّذُرُ 41-

Celâlim hakkı için! Fir'avn ve kavmine de inzar edici, uyarıcı peygamberler geldi.

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَأَخَذْنَاهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُقْتَدِرٍ 42-

Onlar da âyetlerimizi tekzip ettiler. Âyetlerin hepsini (Mûsâ Aleyhisselâm'ın dokuz mucizesi vardı. 1- Âsâ -2 Yed-i Beyza 3- Kaht 4- Tufan 5- Çekirge -6 Kımıl 7- Bit 8- Kurbağa 9- Kan) فَأَخَذْنَاهُمْ Biz Azimüşşân, aldık ahzettik azap ile. أَخْذَ عَزِيزٍ

مُقْتَدِرٍ Her şeye muktedir olan, aziz olan, galibi olmayan bir galip.
Çok kuvvetli bir yakalayışla yakaladık.

43- أَكْفَارُكُمْ خَيْرٌ مِنْ أَوْلِيَّتِكُمْ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ

Ey Mekkeliler, sizden olan kâfirler, bu beyân ettiğimiz kavimlerden daha mı kuvvetlidir? Sizin kâfirleriniz onlardan daha mı hayırlı? أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي الزُّبُرِ Yoksa semâvi kitaplarda sizin için bir berat mı var?

44- أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرُونَ

Yoksa onlar "Biz birbirimizle yardımlaşır bir cemiyetiz, (peygamberden intikam almaya muktediriz) mi?" diyorlar?

Nitekim Ebu Cehil, Bedir günü Peygamber Aleyhisselâm'dan intikam alacaklarını söylerken, birbirlerine yardım edeceklerine inandığı topluluğa dayanmıştı.

45- سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ الدُّبُرَ

O topluluk yakında bozulacak ve onlar arkalarını dönüp kaçacaklardır. (Ve Rasûl-û Ekrem de Bedir'de galip olacaktır.)

46- بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرٌ

Daha doğrusu onların asıl mev'idi, va'dedilen saattir. Ve o saat, (kıyâmet gününün azabı, dünya azabından) daha dehşetli, daha acıdır.

47- إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ

Mücrimler; Âllâh'a, Rasûlûllah'a ve Kur'an'a karşı cephe tutanlar. Helâk içindedir, cehennem azabındadır. فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ.

يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُقُوا مَسَّ سَقَرٍ-48

O günde فِي النَّارِ çekiyorlar onları يُسْحَبُونَ cehenneme, ذُقُوا مَسَّ سَقَرٍ yüz üstüne cehenneme sürüklenirler. وَجُوهِهِمْ (Onlara) "Tadınız cehennemin zahmetini ki siz dünyada inkâr ediyordunuz."

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ-49

Hâlik-i Kâinat emrediyor. Biz her şeyi kader ile halkettik (Kader; bir şeyin önceden takdir edilmesi. Zamanı gelince meydana geldiğinde kaza olur.)

وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلِمَةٍ بِالْبَصْرِ-50

إِلَّا Bizim emrimiz, bir şeyi irade ettiğimiz zaman وَاحِدَةٌ kelime-i vâhidedir. Tek (kelime)dir. (Ol demekten ibarettir.) كَلِمَةٍ بِالْبَصْرِ (Anlatmak için) göz kırpması gibidir. (Az zamanda, süratle vücut bulur.)

وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ-51

Biz Azimüşşân, sizin asi olanlarınızı, küfür ve inkârda benzerlerinizi, hep helâk ettik. فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ Düşünüp ibret alan var mıdır?

وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ-52

Onların işledikleri her şey defterlerde kayıtlıdır. (Hafaza meleklerinin yazdıklarında mevcuttur.)

53- وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌّ

Küçük, büyük her şey satır satır yazılmıştır. Buna göre; melekler, yapılanları amel defterlerine kaydetmektedirler. Tutum ve davranışın, günâh ve sevabın hepsi Levh-i Mahfuz'da kayıtlıdır.

54- إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ

(Kur'an-ı Azimüşşân'ın âdeti üzerine; mücrimlerden bahsedince lince müttekilerin de bahsi gelir.) Mütteki olan Âllâh'tan korkanlar, kendilerini azab-ı ebediden muhafaza edenlerdir. Müttekinin mânâsı üçtür. Vekâyet-i vikâyeten. Vikâye; muhafaza edendir. Bir kimse "Lâ ilâhe illallâh MuhammedûrRasûlûllâhi" bu kelimeyi kalp ile inanır dil ile söylerse, kendini azab-ı ebediden halas etmiş olur. Azap olursa da ebedi azap olmaz. Eğer kendini günâhlardan, kebâirden de muhafaza etmişse, kendini azaptan da muhafaza etmiş olur.

Eğer onun da fevkinde Mâsivayı İlâhiyeden kendini muhafaza etmişse artık onun hesabı Âllâh'ın nezdinde olur. Cemal-i Cennet-i İlâhiye ile mütelezviz olur. Bu her üç nevi mütteki de فِي جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ cennetlerde nur içindedirler (yahut ırmakların kenarlarındadırlar.)

55- فِي مَقْعَدٍ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُّقْتَدِرٍ

Hak meclisinde, (çok güzel ve beğenilen bir mekânda,) kude retine son olmayan bir Melik'in, Âllâh-û Teâlâ'nın Huzur-u Kibriya'sında ve rızasındadırlar.

İbni Ebi Şeybe, Said İbni Müseyyeb'den tahric etmiştir. De-

miřtir ki; "Mescide girdim. Sabah oldu zannedyordum međer uzun bir gece imiř. Benden başka da kimse yoktu. Uyumuřum. Arkamdan bir hareket iřittim. Korktum."

"Ey kalbi korku dolan, korkma! **Âllâhûmme inneke melikûn muktedir mâtesâe min emrin yekûn.** (Âllâh'ım. Sen řüphesiz bir Malik-i Muktedirsin) de, sonra da kalbine ne dođarsa iste" dedi.

